Zespół Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu

Sekcja Instrumentów Smyczkowych Gitary

WYMAGANIA EDUKACYJNE – SZKOŁA MUZYCZNA II STOPNIA

Instrument główny: **wiolonczela**

KLASA I:

U m i e j ę t n o ś c i t e c h n i c z n e d o o p a n o w a n i a :

Gamy w obrębie trzech oktaw. Sposoby: do ustalenia przez nauczyciela prowadzącego w zależności od stopnia zaawansowania ucznia.

Pasaże po 3 (4) legato.

Dwudźwięki: tercje, seksty w obrębie dwóch oktaw w wolnym tempie - osobno.

Dwudźwięki: tercje, seksty w obrębie dwóch oktaw w wolnym tempie - osobno.

- Umuzykalnienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej
- Uczestniczenie w życiu muzycznym szkoły
- Wykazywanie naturalnej potrzeby ekspresji i kreatywności artystycznej
- Dbałość o prawidłową intonację i jakość dźwięku
- Umiejętność posługiwania się dynamiką i zastosowanie właściwej agogiki.

M i n i m u m p r o g r a m o w e : *(do realizacji w ciągu roku):*

- 1 dowolna para gam jednoimiennych + pasaże i dwudźwięki wymienione powyżej
- 4 etiudy, w tym co najmniej jedna dwudźwiękowa
- 2 utwory z fortepianem
- 2 kontrastujące części sonaty
- koncert (I lub II i III część).

M e t o d y w e r y f i k a c j i p o s t ę p ó w :

Egzaminy i przesłuchania półroczne i promocyjne wg następującego planu:

Październik: Przesłuchanie techniczne:

- para gam (wraz z pasażami i dwudźwiękami dur lub moll wg minimum programowego)
- dowolna etiuda
- czytanie *a vista*

Grudzień: Przesłuchanie półroczne:

- dowolna etiuda
- sonata barokowa lub staroklasyczna – dwie kontrastujące części

Czerwiec: Egzamin promocyjny:

- utwór polifoniczny na wiolonczelę solo – jedna część do wyboru pedagoga
- utwór z towarzyszeniem fortepianu
- koncert (I lub II i III część).

Ponadto w ciągu roku: dokumentowane audycje i koncerty (uczeń ma wpisać w indeksie wszystkie imprezy muzyczne, w których brał czynny udział, tj. datę występu i program).

KLASA II:

U m i e j ę t n o ś c i t e c h n i c z n e d o o p a n o w a n i a :

Gamy w obrębie trzech oktaw. Sposoby: do wyboru pedagoga prowadzącego.

Pasaże po 3 (4) legato

Dwudźwięki: tercje, seksty, w obrębie dwóch oktaw w wolnym tempie po 2 legato.

- Doskonalenie aparatu gry
- Dbałość o prawidłową intonację i jakość dźwięku
- Prawidłowa korelacja prawej i lewej ręki
- Kształcenie teoretycznych podstaw gry na instrumencie, posługiwanie się systemem notacji muzycznej w zakresie klucza basowego, wiolinowego i tenorowego
- Stosowanie podstawowych środków wyrazu muzycznego /agogika, dynamika, artykulacja, barwa i wibracja/
- Umiejętność koncentracji oraz opanowanie tremy podczas występu

M i n i m u m p r o g r a m o w e : *(do realizacji w ciągu roku):*

- 1 dowolna para gam jednoimiennych + odpowiednie sposoby, pasaże i dwudźwięki
- jedna część z dowolnej *Suity* J. S. Bacha lub inny utwór polifoniczny na wiolonczelę solo
- 4 etiudy, w tym co najmniej jedna dwudźwiękowa.
- 2 utwory z fortepianem o zróżnicowanej problematyce
- 2 kontrastujące części sonaty barokowej lub klasycznej.
- koncert (I lub II i III część).

M e t o d y w e r y f i k a c j i p o s t ę p ó w :

Egzaminy i przesłuchania półroczne i promocyjne wg następującego planu:

Październik: Przesłuchanie techniczne:

- para gam (wraz z pasażami i dwudźwiękami dur lub moll wg minimum programowego)
- dowolna etiuda
- czytanie *a vista*

Grudzień: Przesłuchanie półroczne:

- dowolna etiuda
- sonata barokowa lub staroklasyczna – dwie kontrastujące części

Czerwiec: Egzamin promocyjny:

- utwór polifoniczny na wiolonczelę solo – jedna część do wyboru pedagoga
- utwór z towarzyszeniem fortepianu
- koncert (I lub II i III część).

Ponadto w ciągu roku: dokumentowane audycje i koncerty (uczeń ma wpisać w indeksie wszystkie imprezy muzyczne, w których brał czynny udział, tj. datę występu i program).

KLASA III:

Umiejętności techniczne do opanowania:

Gamy przez 3 lub przez 4 oktawy (w zależności od doboru gamy). Sposoby: do wyboru pedagoga prowadzącego.
Pasaże po 3 (4) legato.
Dwudźwięki: tercje, seksty, oktawy w obrębie dwóch oktaw po 2 legato.
- Kształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie
- Posługiwanie się techniką przygotowawczą
- Stosowanie właściwego podziału smyczka
- Posługiwanie się podstawowymi sposobami artykulacji; detache, legato, portato, martele, staccato
- Dbałość o prawidłową intonację i jakość dźwięku
- Dbanie o poprawne wykonanie prostych akordów i dwudźwięków
- Umiejętność frazowania, operowania barwą i zróżnicowanymi sposobami artykulacji.

Minimum programowe: *(do realizacji w ciągu roku):*

- 1 para gam (przedst. jak wyżej) + odpowiednie sposoby, pasaże i dwudźwięki, na przesłuchaniach dopuszcza się granie oktaw osobno
- dwie kontrastujące części dowolnej *Suity* J. S. Bacha na wiolonczelę solo
- 4 etiudy lub kaprysy, w tym co najmniej jeden (-na) dwudźwiękowy (-a).
- 2 utwory z fortepianem o zróżnicowanej problematyce.
- 2 części sonaty barokowej lub staroklasycznej
- koncert (I lub II i III część).

Metody weryfikacji postępów:

Egzaminy i przesłuchania półroczne i promocyjne wg następującego planu:
Październik: Przesłuchanie techniczne:

- para gam (wraz z pasażami i dwudźwiękami dur lub moll wg minimum programowego)
- dowolna etiuda
- czytanie *a vista*

Grudzień: Przesłuchanie półroczne:

- dowolna etiuda
- sonata barokowa lub staroklasyczna – dwie kontrastujące części

Czerwiec: Egzamin promocyjny:

- utwór polifoniczny na wiolonczelę solo – Preludium z *Suity na Wiolonczelę Solo* J. S. Bacha
- utwór z towarzyszeniem fortepianu
- koncert (I lub II i III część).

Ponadto w ciągu roku: dokumentowane audycje i koncerty (uczeń ma wpisać w indeksie wszystkie imprezy muzyczne, w których brał czynny udział, tj. datę występu i program).

KLASA IV:

Umiejętności techniczne do opanowania:

Gamy przez 3 i przez 4 oktawy. Tempa powinny być szybkie, swobodne, bez zbytniego „zacinania" się. Sposoby do ustalenia przez pedagoga prowadzącego

Pasaże po 3, po 6 legato i na 2 smyczki.

Dwudźwięki: tercje, seksty i oktawy po 2 legato

- Doskonalenie aparatu gry
- Dbanie o czystość intonacji i jakość dźwięku
- Uczestniczenie w życiu muzycznym szkoły
- Doskonalenie smyczkowania spiccato oraz staccato i sautille
- Umiejętność koncentracji oraz opanowanie tremy podczas występu
- Zdolność dokonywania właściwej analizy swojej gry
- Ćwiczenie trylu i właściwa realizacja ozdobników

Minimum programowe: *(do realizacji w ciągu roku):*

- 1 para gam przedst. jak wyżej, wraz z pasażami i dwudźwiękami
- 2 kontrastujące części *Suity* na wiolonczelę solo J. S. Bacha, lub innego utworu polifonicznego na wiolonczelę solo
- 4 etiudy lub kaprysy, w tym co najmniej jeden (-na) dwudźwiękowy (-a).
- 2 utwory o zróżnicowanej problematyce.
- 2 kontrastujące części sonaty
- koncert (I lub II i III część).

Metody weryfikacji postępów:

Egzaminy i przesłuchania półroczne i promocyjne wg następującego planu:

Październik: Przesłuchanie techniczne:

- para gam (wraz z pasażami i dwudźwiękami dur lub moll wg minimum programowego)
- dowolna etiuda
- czytanie *a vista*

Grudzień: Przesłuchanie półroczne:

- dowolna etiuda
- sonata – dwie kontrastujące części

Czerwiec: Egzamin promocyjny:

- utwór polifoniczny na wiolonczelę solo – Preludium lub dwie części do wyboru pedagoga
- utwór dowolny z towarzyszeniem fortepianu
- koncert (I lub II i III część).

Ponadto w ciągu roku: dokumentowane audycje i koncerty (uczeń ma wpisać w indeksie wszystkie imprezy muzyczne, w których brał czynny udział, tj. datę występu i program).

KLASA V:

Umiejętności techniczne do opanowania:

Gamy i pasaże przez 3 i przez 4 oktawy, wymagane granie na 2 smyczki. Pasaże – do opanowania w tempie pozwalającym na realizację na 2 smyczki. Dwudźwięki: tercje, seksty i oktawy – po 2 legato. Gama we flażoletach kwartowych (osobno).

- Umiejętność precyzyjnego strojenia instrumentu
- Umiejętność współpracy z akompaniatorem
- Dbałość o prawidłową intonację i jakość dźwięku
- Dobór właściwych metod samodzielnej pracy nad utworem
- Wykazywanie naturalnej potrzeby ekspresji i kreatywności artystycznej
- Sprawne przechodzenie z pozycji kciukowych i flażoletów w obu kierunkach
- Czytanie a vista z uwzględnieniem tempa, dynamiki i artykulacji.

Minimum programowe: *(do realizacji w ciągu roku):*

- 1 para gam wg powyższego opisu, wraz z pasażami i dwudźwiękami.
- wybrana (jedna) gama we flażoletach kwartowych – osobno.
- 3 kontrastujące części *Suity* na wiolonczelę solo J. S. Bacha
- 4 etiudy lub kaprysy, w tym: 1 dwudźwiękowy(a),
- 2 utwory o zróżnicowanej problematyce,
- 2 kontrastujące części sonaty.
- koncert (I lub II i III część).

Metody weryfikacji postępów:

Egzaminy i przesłuchania półroczne i promocyjne wg następującego planu:

Październik: Przesłuchanie techniczne:

- para gam (wraz z pasażami i dwudźwiękami dur lub moll wg minimum programowego)
- dowolna etiuda
- czytanie *a vista*

Grudzień: Przesłuchanie półroczne:

- dowolna etiuda
- sonata – dwie kontrastujące części

Czerwiec: Egzamin promocyjny:

- utwór polifoniczny na wiolonczelę solo – preludium lub dwie części do wyboru pedagoga
- utwór dowolny z towarzyszeniem fortepianu
- koncert (I lub II i III część).

Ponadto w ciągu roku: dokumentowane audycje i koncerty (uczeń ma wpisać w indeksie wszystkie imprezy muzyczne, w których brał czynny udział, tj. datę występu i program).

KLASA VI:

- Biegła gra w pozycjach zasadniczych i kciukowych
- Uczestniczenie w wydarzeniach muzycznych
- Koncerty znakomitych solistów, orkiestr, słuchanie nagrań wybitnych wiolonczelistów
- Obycie estradowe i opanowanie tremy
- Swobodna gra z akompaniamentem
- Praca nad studiami orkiestrowymi

Uczniowie klasy szóstej, przygotowujący się do dyplomu szkoły muzycznej II. stopnia podlegają następującym wymogom programowym do realizacji w ciągu roku:

- 1 para wybranych gam wraz z wszystkimi sposobami i dodatkami identycznymi z wymaganiami dla klasy V
- 2 kaprysy lub etiudy o zróżnicowanej problematyce, jeden (-na) dwudźwiękowy (-a)
- 2 części *Suity* J. S. Bacha
- 2 kontrastujące części sonaty
- I lub II i III część koncertu (w przypadku koncertów o większej ilości części – cz. I lub dwie kolejne)
- utwór dowolny z towarzyszeniem fortepianu

Program recitalu dyplomowego obejmuje:

- kaprysy lub etiudy
- 2 części Suity J. S. Bacha
- 2 kontrastujące części sonaty
- Koncert, cz. I, lub II i III
- Utwór dowolny z towarzyszeniem fortepianu

ZASADY OCENIANIA UCZNIÓW W SEKCJI INSTRUMENTÓW SMYCZKOWYCH I GITARY:

W trakcie przeprowadzania egzaminów i przesłuchań oceniane są – z uwzględnieniem wymagań edukacyjnych poszczególnych klas – następujące elementy:

- realizacja minimum programowego
- aparat gry, umiejętności techniczne
- intonacja, jakość dźwięku i estetyka brzmienia
- opanowanie pamięciowe utworów (z wyjątkiem sytuacji, gdzie wykonanie z nut jest dopuszczone)
- dokładność w realizowaniu tekstu nutowego i elementów dzieła muzycznego (dynamika, artykulacja, właściwe tempo i agogika)
- stylowość wykonania
- ogólne walory artystyczne, swoboda wykonawcza, bezstresowość, pewność, indywidualność produkcji
- sposób zachowania na scenie

Ponadto ocenie podlega praca ucznia w ciągu roku, jego frekwencja i czynne uczestnictwo w audycjach i koncertach w ciągu roku.

Ocenianie uczniów grających na wiolonczeli odbywa się wg tych samych progów dla każdej klasy, uzależnionych od minimum programowego danej klasy. Wszystkie egzaminy i przesłuchania oceniane są punktami w skali od 0 – 25 punktów. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania Zespołu Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu stosunek otrzymanych punktów do oceny ucznia ma się następująco:

25 punktów – ocena celująca
21-24 punkty – ocena bardzo dobra
16-20 punktów – ocena dobra
13-15 punktów – ocena dostateczna
11-12 punktów – ocena dopuszczająca
0-10 punktów – ocena niedostateczna

Ocena z przesłuchania lub egzaminu wystawiana jest przez komisję wg następującej procedury:

a) Propozycję oceny podaje nauczyciel prowadzący lub – w razie jego nieobecności – upoważniony nauczyciel, dyrektor lub kierownik sekcji
b) Każdy z członków komisji proponuje swoją punktację
c) Ocenę ustala się w średniej arytmetycznej punktów przyznanych przez poszczególne osoby wchodzące w skład komisji i zaokrągla się do pełnych punktów w ten sposób, że części ułamkowe punktów wynoszące mniej niż 0,5 punktów pomija się, a ułamkowe części punktów wynoszące 0,5 punktu i więcej podwyższa się do pełnych punktów.
d) Z egzaminu promocyjnego sporządza się protokół zawierający w szczególności: nazwę zajęć edukacyjnych z których był przeprowadzony egzamin, imiona i nazwiska osób wchodzących we skład komisji, termin egzaminu, imię i nazwisko ucznia, program wykonany podczas egzaminu, ustaloną ocenę klasyfikacyjną wraz z liczbą punktów uzyskanych przez ucznia. Protokół podpisują osoby wchodzące w skład komisji, stanowi on załącznik do arkusza ocen ucznia.

Ocenę celującą (25 pkt.) otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętnościami objęte programem nauczania danej klasy; jego gra jest bezbłędna technicznie, w szczególności od strony intonacyjnej i jakości dźwięku, precyzji rytmicznej i utrzymania tempa. Na ocenę celującą wymagana jest gra interesująca od strony muzycznej, zawierająca elementy samodzielnej interpretacji utworu, a także bez usterek pamięciowych. Produkcja ucznia celującego jest swobodna i bezstresowa. Uczeń musi wykazać się bardzo dobrą pracą w ciągu roku szkolnego, uczestniczyć aktywnie w życiu koncertowym szkoły, musi być laureatem konkursu lub przesłuchania o randze co najmniej regionalnej lub wykazać się innymi podobnymi osiągnięciami. Uczeń otrzymujący ocenę celującą potrafi wykazać się znajomością wiolonczelowej literatury muzycznej i posiada wystarczającą na poziomie danej klasy wiedzę o twórcach i stylach wykonywanych przez siebie utworów. Laureat ogólnopolskiego konkursu, przesłuchania lub przeglądu, którego organizatorem jest Centrum Edukacji Muzycznej lub minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego otrzymuje najwyższą pozytywną roczną ocenę i jest zwolniony z egzaminu promocyjnego

Ocenę bardzo dobrą (21 - 24 pkt.) otrzymuje uczeń, który gra bezbłędnie lub prawie bezbłędnie technicznie na poziomie wymogów programowych swojej klasy. Ewentualne drobne usterki dźwiękowe lub intonacyjne mogą być uwzględnione, pod warunkiem, że gra ucznia jest także interesująca od strony interpretacyjnej i jest pozbawiona wyraźnych wpadek pamięciowych. Uczeń chcący otrzymać ocenę bardzo dobrą musi wykazać się bardzo dobrą pracą w ciągu roku szkolnego, uczestniczyć aktywnie w życiu koncertowym szkoły, wziąć czynny udział w co najmniej dwóch audycjach w ciągu roku szkolnego (co dokumentuje odpowiednim wpisem w indeksie), oraz posiadać podstawową wiedzę o kompozytorze i stylu wykonywanych przez siebie utworów.

Ocenę dobrą (16 - 20 pkt.) otrzymuje uczeń, który spełnia minimum programowe danej klasy, program na egzaminach i przesłuchaniach wykonuje sprawnie i z pamięci (poza pozycjami, których wykonanie z nut jest dopuszczone w wymogach edukacyjnych jw.); jego gra wykazuje pewne wady interpretacyjne i/lub techniczne. Warunkiem otrzymania oceny dobrej jest ponadto systematyczna praca w ciągu roku, umiarkowany udział w życiu koncertowym szkoły, czynne uczestnictwo w co najmniej dwóch audycjach w ciągu roku (udokumentowanych wpisem w indeksie), oraz wykazanie się elementarną wiedzą o wykonywanym programie.

Ocenę dostateczną (13 - 15 pkt.) otrzymuje uczeń, który spełnia minimum programowe danej klasy, wykonuje program w całości. Dopuszcza się: braki pamięciowe, powtarzające się błędy techniczne i usterki interpretacyjne. Na ocenę dostateczną kwalifikuje niesystematyczna praca w ciągu roku, pod warunkiem jednak, że: uczeń uczestniczył czynnie w co najmniej jednej audycji w ciągu roku, wykazuje zainteresowanie życiem koncertowym szkoły i rokuje nadzieje na poprawę usterek zauważonych na egzaminach i przesłuchaniach.

Ocenę dopuszczającą (11 - 12 pkt.) otrzymuje uczeń, który nie spełnia minimum programowego dla swojej klasy w tym sensie, że na egzaminie nie jest w stanie wykonać zadanego programu w całości, robi poważne błędy tekstowe, techniczne i interpretacyjne, myli palcowanie i smyczki, nie przerobi w ciągu roku wymaganego repertuaru z powodu minimalnej pracy własnej. Ocena dopuszczająca z przedmiotu głównego jest oceną nie promującą i otrzymuje ją uczeń nie rokujący nadziei na dalszą edukację w szkole muzycznej. Ocena dopuszczająca wystawiona przez komisję egzaminacyjną jest ostateczna i nie przysługuje od niej odwołanie.

Ocenę niedostateczną (0 - 10 pkt.) otrzymuje uczeń, który nie spełnił wymogów programowych dla danej klasy zarówno pod względem realizacji programu, jak i pod względem założeń technicznych dla swego roku. Jego gra nie rokuje żadnych nadziei na dalszą edukację, oraz nie mieści się nawet w wymaganiach na ocenę dopuszczającą. Ocena niedostateczna jest również oceną nie promującą. Ocena niedostateczna wystawiona przez komisję egzaminacyjną jest ostateczna i nie przysługuje od niej odwołanie.